

*Kościół św. Krzyża przy ulicy
Krakowskie Przedmieście w Warszawie
Ze zbiorów Narodowego
Archiwum Cyfrowego.*

WARSZAWA
ARCHIWUM
CYFROWE

OFERTA EDUKACYJNA

**2021
2022**

**PRZYSTANEK
HISTORIA**

WARSZAWA

CENTRUM EDUKACYJNE IPN IM. JANUSZA KURTYKI

Stare Miasto
w Warszawie nocą
Ze zbiorów Narodowego
Archiwum Cyfrowego.

NARODOWE
ARCHIWUM
CYFROWE

 **PRZYSTANEK
HISTORIA**
WARSZAWA
CENTRUM EDUKACYJNE IPN IM. JANUSZA KURTYKI

SPIS TREŚCI

 wstęp

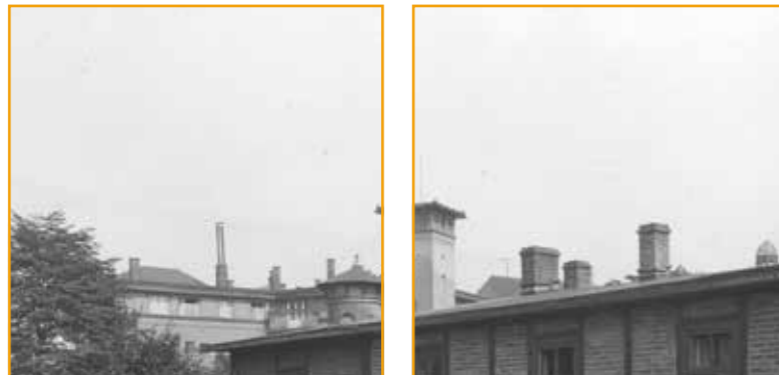
 zajęcia dla uczniów
i nauczycieli

 mobilne gry miejskie

 historia w terenie
- spacer edukacyjny

 projekty i warsztaty
edukacyjne dla uczniów

 spotkania otwarte popularyzujące
historię najnowszą

Przedszkole dla dzieci
 kolejarzy w Katowicach
 Ze zbiorów Narodowego
 Archiwum Cyfrowego.

www.centrumedu.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia
www.twitter.com/przystanekh

OFERTA EDUKACYJNA PRZYSTANKU HISTORIA

Szanowni Państwo,

Jak co roku z przyjemnością prezentujemy naszą ofertę edukacyjną, która adresowana jest do szerokiego grona odbiorców: uczniów, nauczycieli oraz wszystkich zainteresowanych historią najnowszą.

W ubiegłym roku co tydzień prowadziliśmy kilkadziesiąt lekcji online, transmisje z wykładów i dyskusji oglądały setki osób, a webinarium „Polskie miesiące” organizowaliśmy dwukrotnie, aby umożliwić uczestnictwo wszystkim chętnym. Bardzo nas cieszy tak wielka popularność programu Przystanku Historia; mamy nadzieję, że tegoroczne propozycje również spotkają się z Państwa zainteresowaniem.

Dla uczniów różnych typów szkół przygotowaliśmy lekcje, spacer i gry miejskie – dostępne także w aplikacji mobilnej – oraz kolejną edycję ogólnopolskiego projektu „Łączka i inne miejsca poszukiwań”. Nauczycieli i studentów zapraszamy na seminaria, które poszerzą ich wiedzę i przedstawią atrakcyjne metody edukacji, a wszystkim miłośnikom historii polecamy otwarte cykle dyskusji i wykładów, promocje książek, pokazy filmów oraz wystawy.

W roku szkolnym 2021/2022, tak jak poprzednio, nasze działania zamierzamy realizować nie tylko w Przystanku Historia, lecz także w przestrzeni wirtualnej. Stale poszerzamy ofertę lekcji zdalnych, webinarów i materiałów edukacyjnych online, a na naszej stronie internetowej znajdują Państwo nagrania ze spotkań adresowanych do szerokiej publiczności.

Wszystkie wydarzenia w Centrum Edukacyjnym odbywają się z zachowaniem wymogów sanitarnych, zgodnych z aktualnymi obostrzeniami, ale ze względu na sytuację epidemiczną w Polsce nasz program może ulec modyfikacji.

*Obchody 516 rocznicy bitwy
pod Grunwaldem w Krakowie
Ze zbiorów Narodowego
Archiwum Cyfrowego.*

NARODOWE
ARCHIWUM
CYFROWE

 **PRZYSTANEK
HISTORIA**
WARSZAWA
CENTRUM EDUKACYJNE IPN IM. JANUSZA KURTYKI

ZAJĘCIA DLA UCZNIÓW I NAUCZYCIELI

www.centrumedu.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia
www.twitter.com/przystanekh

SEMINARIA DLA NAUCZYCIELI

Cały naród buduje swoją stolicę

Seminarium o symbolicznym, propagandowym i praktycznym znaczeniu odbudowy Warszawy w latach 1945-78, połączone z krótkim wykładem o polskiej wersji socrealizmu i promującej go propagandy.

Szczegółowe informacje o terminie i planie seminarium zostaną opublikowane na stronie internetowej Przystanku Historia.

Kontakt:

Jacek Radzyński

jacek.radzynski@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 08

Doświadczenia narodów Rzeczypospolitej w obliczu II wojny światowej

Seminarium stacjonarno-terenowe ukazujące historię mniejszości narodowych w II RP.

II wojna światowa stanowi ostatni rozdział wielowiekowej różnorodności etnicznej Rzeczypospolitej. Narody związane z polską historią już od pierwszych dni wojny szły osobnymi drogami. Doświadczenie różnych okresów okupacji zależało od wielu czynników, a hekatomba sprzyjała skupianiu się tylko na własnych cierpieniach.

Termin:

15-16 października 2021 r.

Kontakt:

Jacek Radzyński

jacek.radzynski@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 08

Historia w edukacji wczesnoszkolnej

Seminarium dla nauczycieli klas 1-3. Uczestnicy poznają dydaktyczne uwarunkowania wykorzystania różnych źródeł wiedzy historycznej oraz wybrane tradycyjne i niekonwencjonalne techniki, metody i strategie nauczania historii w szkole podstawowej.

Termin:

6 listopada 2021 r.

Kontakt:

Adrianna Krzywik

adrianna.krzywik@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 14

Życie codzienne w getcie warszawskim

Jesienią 1940 r. Niemcy utworzyli w okupowanej Warszawie getto dla ludności żydowskiej. Na małym obszarze sfitowano blisko 400 tys. osób, oddzielonych od reszty miasta wysokim murem. Mimo biedy, głodu i chorób, mieszkańcy getta próbowali funkcjonować normalnie: organizowali pomoc społeczną i opiekę zdrowotną, tajne szkolnictwo, życie artystyczne oraz podziemną działalność polityczną. Od początku podejmowano różne formy oporu cywilnego wobec zarządzeń okupanta.

Codziennosc życia za murami getta przybliży seminarium, które realizujemy we współpracy z Muzeum Getta Warszawskiego.

Termin:

20 listopada 2021 r.

Kontakt:

Barbara Pamrów

barbara.pamrow@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 09

13 grudnia roku pamiętnego...

W ramach obchodów 40. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego zapraszamy nauczycieli przedmiotów humanistycznych na seminarium poświęcone jednemu z najważniejszych okresów w powojennej historii Polski. W programie wykłady oraz propozycje warsztatów dla młodszych i starszych uczniów.

Termin:

11 grudnia 2021 r.

Kontakt:

Michalina Żelazny

michalina.zelazny@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 10

Historie o historii

Seminarium o tradycji polskiej powieści historycznej, na początku XX wieku, w II RP i PRL. Przybliżymy związki najpoczytniejszych autorów prozy historycznej z nurtami politycznymi, propagandą komunistyczną oraz przełomowymi wydarzeniami społeczno-politycznymi, takimi jak jubileusz 1966 roku.

Termin:

22 stycznia 2022 r.

Kontakt:

Adam Podlewski

adam.podlewski@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 08

Osiągnięcia i dziedzictwo II RP

Seminarium poświęcone wybitnym Polakom, którzy wpłynęli na rozwój II Rzeczypospolitej. Uczestnicy seminarium poznają biografie i dokonania rodaków, którzy pozostawili po sobie niezwykle dziedzictwo w gospodarce, technice czy turystyce.

Szczegółowe informacje o terminie i planie seminarium zostaną opublikowane na stronie internetowej Przystanku Historia.

Kontakt:

Jacek Radzyński

jacek.radzynski@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 08

Lewica na rozstajach dróg – od odzyskania niepodległości do powstania PZPR (1918-1948)

Za życia jednego pokolenia lewica przeszła gigantyczną przemianę. Ze środowiska będącego awangardą polskiej niepodległości i modernizacji społeczeństwa skończyła jako zaplecze kadrowe do nowego rodzaju zniewolenia. W czasie seminarium zajmiemy się szekspirowskimi wręcz dziejami lewicy od odzyskania niepodległości, przez wojnę, aż do kongresu zjednoczeniowego PZPR.

Szczegółowe informacje o terminie i planie seminarium zostaną opublikowane na stronie internetowej Przystanku Historia.

Kontakt:

Jacek Radzyński

jacek.radzynski@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 08

Prymas Wyszyński

Szkolenie dla nauczycieli, które przybliży życie i działalność kard. Stefana Wyszyńskiego – Prymasa Tysiąclecia, zorganizowane w związku ze 120. rocznicą urodzin i 40. rocznicą śmierci Prymasa Stefana Wyszyńskiego oraz beatyfikacją zaplanowaną na wrzesień 2021 r.

Termin:

25 września 2021 r.

Kontakt:

Barbara Pamrów

barbara.pamrow@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 09

Manewry jesienne Wojska
Polskiego pod Rzeszowem
Ze zbiorów Narodowego
Archiwum Cyfrowego.

Od partyzantki do Rzeczypospolitej Kampinoskiej

Seminarium terenowe wokół najistotniejszych miejsc kampinoskiej partyzantki.

Puszcza Kampinoska od XVII wieku dzieli wszystkie tragedie Warszawy. Nie inaczej było w czasie II wojny światowej, gdy potężny kompleks leśny stał się miejscem koncentracji oddziałów partyzanckich. To z Puszczy szły oddziały na odsiecz Warszawie, to tamtejsza jazda pomściła rzeź Woli, to oddziały puszczańskie starły się z Niemcami w jednej z największych bitew partyzanckich II wojny światowej – bitwie pod Jaktorowem.

Szczegółowe informacje o terminie i planie seminarium zostaną podane na stronie internetowej Przystanku Historia.

Kontakt:

Jacek Radzyński

jacek.radzynski@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 08

II Rzeczpospolita – państwo wielu narodów. Wielokulturowy szlak Podlasia

Seminarium objazdowe mające na celu przybliżenie historii, losów oraz tradycji ludności żydowskiej, prawosławnej i muzulmańskiej, która od wieków żyje na podlaskiej ziemi. Odwiedzimy takie miejsca jak Tykocin, Supraśl, Bohoniki, Kruszyniany.

Termin:

maj/czerwiec 2022

Kontakt:

Barbara Pamrów

barbara.pamrow@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 09

Dzieje polskiej emigracji niepodległościowej 1939-1989. Edycja IV – Rzym

Institut Pamięci Narodowej oraz Ośrodek Rozwoju Edukacji w 2018 roku rozpoczęły czteroletni projekt o polskiej emigracji niepodległościowej XX wieku. Do tej pory seminaRIA dotyczyły ośrodków emigracyjnych w Wielkiej Brytanii, Paryżu i Nowym Jorku.

Czwarta odsłona seminarium, zaplanowana na rok szkolny 2020/2021, przybliży losy polskiej emigracji niepodległościowej w XX wieku w Rzymie.

Projekt adresowany jest do aktywnych zawodowo nauczycieli i doradców metodycznych historii, wiedzy o społeczeństwie lub języka polskiego w szkołach podstawowych (kl. VI–VIII), liceach i technicach.

Szczegółowe informacje o terminie i planie seminarium zostaną podane na stronie internetowej Przystanku Historia.

Kontakt:

Renata Bieniek

renata.bieniek@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 16

Barbara Pamrów

barbara.pamrow@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 09

 **PRZYSTANEK
HISTORIA**
WARSZAWA
CENTRUM EDUKACYJNE IPN IM. JANUSZA KURTYKI

MOBILNE GRY MIEJSKIE

*Chłopak gra na akordeonie
w śródki okręgu dzieci
Ze zbiorów Narodowego
Archiwum Cyfrowego.*

NARODOWE
ARCHIWUM
CYFROWE

www.centrumedu.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia
www.twitter.com/przystanekh

NOWOŚĆ

Mobilne gry miejskie w aplikacji Action Track

Najnowsze technologie sprawiają, że odkrywanie lokalnej historii jest łatwiejsze, niż się wydaje. Możesz poznać losy Warszawy i jej mieszkańców, spacerując ulicami stolicy albo nie wychodząc z domu czy szkoły. Wystarczy mieć smartfon z dostępem do Internetu, pobrać bezpłatną aplikację Action Track, zeskanować kod QR przygotowany do każdej gry i... możesz ruszać na szlak!

Warszawa Marszałka Józefa Piłsudskiego

Daj zaprosić się na spacer z Piłsudskim i zmierz się z zadaniami, które przybliżą wydarzenia związane z odzyskaniem niepodległości, Bitwą Warszawską oraz dwudziestolecie międzywojennym. Dotrzyj do miejsc i śladów pamięci, które często mijasz w drodze do szkoły czy pracy. Poznaj losy Warszawy odzyskanej po latach zaborów oraz historię człowieka, którego nazywamy Marszałkiem, Komendantem i Dziadkiem.

Kontakt:
Adrianna Krzywik

adrianna.krzywik@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 14

„Głos walczącej Warszawy”. Podpułkownik Wacław Lipiński

"Halo, tu Warszawa i wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia. Dziś rano, o godzinie 5 minut 40, oddziały niemieckie przekroczyły granicę polską, łamiąc pakt o nieagresji. Zbombardowano szereg miast" – tymi słowami 1 września 1939 r. spiker Polskiego Radia obwieścił Polakom straszną nowinę o rozpoczęciu niemieckiego ataku.

Gra przeniesie Cię do Warszawy we wrześniu 1939 r. i przybliży codzienność nie tylko polskich żołnierzy walczących z wrogą armią, lecz także cywilnych mieszkańców stolicy. Poznaj relacje podpułkownika Wacława Lipińskiego, którego nazwano „głosem walczącej Warszawy”.

Kontakt:
Michalina Żelazny

michalina.zelazny@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 10

Za murami getta warszawskiego

W ramach obchodów 78. rocznicy powstania w getcie warszawskim przygotowaliśmy trasę pamięci *Za murami getta warszawskiego*. Wędrując szlakiem stołecznych miejsc pamięci, uczestnicy poznają losy społeczności żydowskiej w okupowanej Warszawie podczas II wojny światowej oraz historię powstania w getcie warszawskim.

Kontakt:
Adrianna Krzywik

adrianna.krzywik@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 14

Rzeczpospolita Żoliborska

Gra miejska o powstańczej Żoliborzu. Dzielnicy szczególnej, bo zniszczonej w niewielkim stopniu i w większości wypadków odbudowanej w swoim przedwojennym kształcie. Dzielnicy, w której Powstanie Warszawskie wybuchło i trwało do prawie samego końca. Dzielnicy, w której doszło do najkrwawszych bojów w czasie zrywu. Wreszcie – dzielnicy, która stworzyła sobie namiastkę wolnej Polski: Rzeczpospolitą Żoliborską, w której działały policja oraz straż pożarna, wychodziły gazetki dla dzieci, a specjalnie powołane komitety dbały o to, aby nikt nie głodował.

Kontakt:
Jacek Radzyński

jacek.radzynski@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 08

„Anoda”

Podczas rozgrywki uczestnicy wcielają się w nastoletnich mieszkańców warszawskiej kamienicy. W trakcie remontu znajdują stare pudełko, a w nim dokumenty, zapiski, adresy oraz zdjęcia chłopaka o pseudonimie „Anoda”. Wędrując po Warszawie, dowiadują się, kim był chłopak z fotografii, poznają jego losy oraz miejsca związane z życiem jednego z najdzielniejszych harcerzy Szarych Szeregów.

Kontakt:
Michalina Żelazny

michalina.zelazny@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 10

Ulica Marszałkowska
w Warszawie
Ze zbiorów Narodowego
Archiwum Cyfrowego.

„Podaj cegłę...”.

Warszawski socrealizm

W maju 1945 roku zakończyła się II wojna światowa. Dla Polski nie oznaczało to wolności: stała się państwem podległym Związkowi Radzieckiemu, a rządy przejęli komuniści. Warszawa leżała w gruzach... Planując odbudowę stolicy, władze komunistyczne uznały, że najlepszym rozwiązaniem będzie architektura socrealistyczna, wzorowana na budynkach w Związku Radzieckim. Podczas gry poznacie symbole tego stylu w Warszawie.

Kontakt:**Michalina Żelazny**

michalina.zelazny@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 10

Szare Szeregi

Udział w tej grze miejskiej pozwoli uczestnikom przenieść się do okupowanej Warszawy. Podczas tej gry uczestnicy przejdą szlakiem „Alka”, „Rudego” i „Zośki” – bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego Kamienie na szaniec. Gra przybliży biografie bohaterów lektury, najstynniejsze akcje sabotażowe i dywersyjne Szarych Szeregów czy miejsca niemieckiego terroru.

Kontakt:**Michalina Żelazny**

michalina.zelazny@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 10

Baczyński

Poznaj Warszawę – miasto, w którym rozegrały się jedne z ważniejszych wydarzeń w dziejach Polski – oczami Krzysztofa Kamila Baczyńskiego. Wybitny poeta opowie uczestnikom gry o patriotyzmie młodego pokolenia urodzonego w dwudziestoleciu międzywojennym; pokolenia, które stanęło do walki o Polskę. Udział w grze może być świetnym uzupełnieniem lekcji języka polskiego i historii.

Kontakt:**Adrianna Krzywik**

adrianna.krzywik@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 14

Muzyczna Warszawa,
Warszawa w muzyce

Gra, w której nie tylko zanurzymy się w melodie związane z różnymi okresami i wydarzeniami z dziejów Polski XX wieku, lecz także odkryjemy obraz Warszawy w utworach najznamienitszych kompozytorów i piosenkarzy.

Termin:

20 listopada 2021 r.

Kontakt:**Adrianna Krzywik**

adrianna.krzywik@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 14

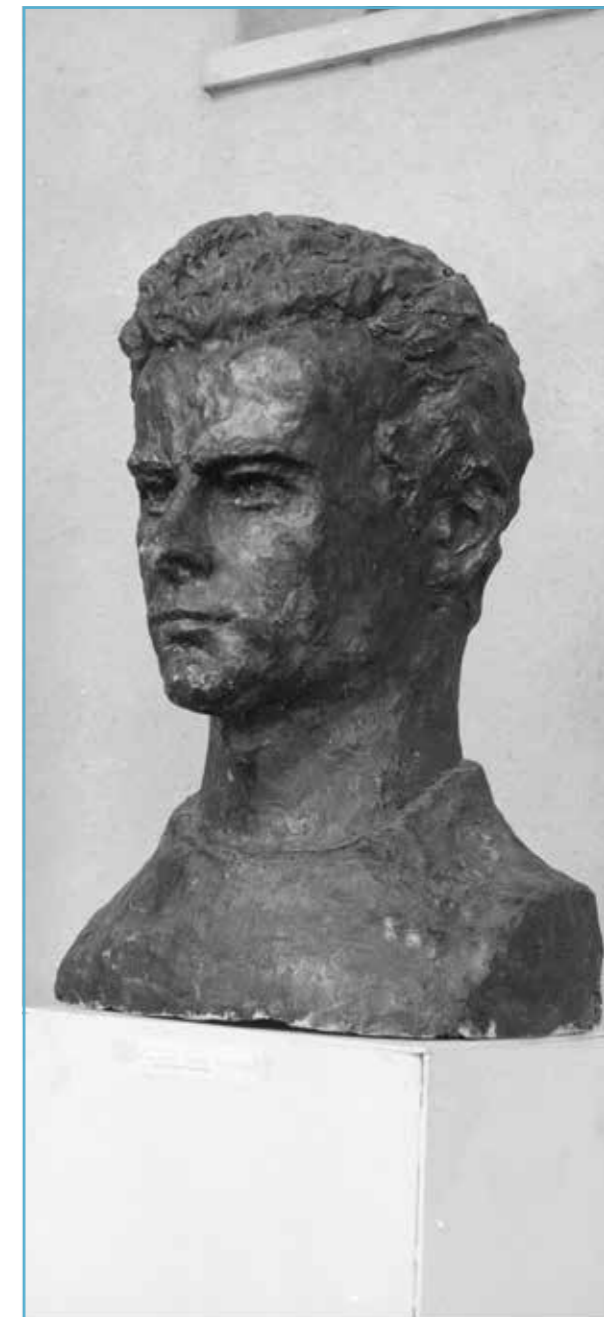
Stan wojenny

Gra miejska o stanie wojennym w Warszawie. Dwie trasy umożliwią poznanie zarówno ogólnopolskiego, jak i lokalnego wymiaru smutnych dni pacyfikowania polskiego społeczeństwa. Oprócz urzędowych gmachów, w których podejmowano kluczowe decyzje, zobaczymy też miejsca represji, a także budynki związane z działalnością opozycji.

Kontakt:**Jacek Radzyński**

jacek.radzynski@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 08

Rzeźba przedstawiająca
Krzysztofa Kamila Baczyńskiego
Ze zbiorów Narodowego
Archiwum Cyfrowego.

 **PRZYSTANEK
HISTORIA**
WARSZAWA
CENTRUM EDUKACYJNE IPN IM. JANUSZA KURTYKI

HISTORIA W TERENIE - SPACERY EDUKACYJNE

Warszawa,
Aleje Ujazdowskie
Ze zbiorów Narodowego
Archiwum Cyfrowego.

www.centrumedu.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia
www.twitter.com/przystanekh

NOWOŚĆ

II RP w architekturze Warszawy

11 listopada 1918 roku Polska odzyskała niepodległość po 123 latach zaborów. W przestrzeni Warszawy zaczęły pojawiać się symbole mające na celu upamiętnienie tego wydarzenia, gmachy zaprojektowane dla administracji odrodzonego państwa, a także nowe style architektoniczne. Podczas spaceru będziemy szukać m.in. budynków z wizerunkiem Orła Białego w koronie czy najwyższego drapacza chmur II Rzeczypospolitej.

Okupowana Warszawa

Spacer poświęcony codzienności stolicy i jej mieszkańców w czasach II wojny światowej. Uczestnicy poznają miejsca związane z obroną miasta we wrześniu 1939 r., życie codzienne w okupowanej Warszawie, losy jej mieszkańców, akcje polskiego podziemia. Na trasie spaceru nie zabraknie budynków, które przetrwały wojenną zawieruchę.

Szlakiem "Kamieni na szaniec"

Spacer śladami bohaterów książki Aleksandra Kamińskiego Kamienie na szaniec. Z książką w ręku zobaczymy m.in.: szkołę, do której chodzili „Rudy”, „Alek” i „Zośka”, dawną siedzibę gestapo, miejsca związane z działalnością Małego Sabotażu, teren akcji pod Arsenalem, więzienie Pawiak.

Szlakiem powstańczej Warszawy

Spacer, w trakcie którego uczestnicy poznają miejsca związane z największym zrywem w historii stolicy. W czasie spaceru odwiedzimy miejsca, które były świadkami powstańczych zwycięstw, klęsk, radości i łez. Na trasie: pozostałe w murach ślady walk, lokalizacje barykad i wojskowych kuchni, wejścia do kanałów oraz miejsce najślynniejszego powstańczego ślubu.

Śladami Jana Rodowicza „Anody”

Jan Rodowicz „Anoda” był harcerzem, żołnierzem Szarych Szeregów i AK, powstańcem warszawskim. Po wojnie studiował architekturę na Politechnice Warszawskiej. W wigilię 1948 r. został aresztowany przez funkcjonariuszy Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, a kilka tygodni później zginął w czasie śledztwa w niewyjaśnionych do dzisiaj okolicznościach. Na trasie spaceru: miejsca związane z dzieciństwem, życiem studenckim, aresztowaniem i śmiercią „Anody”.

Kontakt:
Jacek Radzyński
jacek.radzynski@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 08

Śladami zbrodni

Spacer, w trakcie którego zobaczymy miejsca związane ze zbrodniami NKWD oraz MBP na terenie Warszawy. Na trasie m.in.: gmach Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego, w którym zamordowano Jana Rodowicza „Anodę”, budynek Mokotowskiego Aresztu Śledczego przy ulicy Rakowieckiej, kwatery „Ł” na Powązkach Wojskowych, na której pod osłoną nocy grzebano ciała pomordowanych żołnierzy AK i NSZ, budynek przy ulicy Strzeleckiej - pierwsza siedziba NKWD w Warszawie.

Kontakt:
Jacek Radzyński
jacek.radzynski@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 08

Warszawscy Sprawiedliwi wśród narodów świata

Mur warszawskiego getta stanowił granicę między życiem a śmiercią. W czasie spaceru poznamy historie ludzi, którzy z narażeniem własnego życia starali się ocalić jak najwięcej swoich żydowskich współobywateli: m.in. Ireny Sendlerowej, Zofii Kossak-Szczuckiej, Władysława Bartoszewskiego, Aleksandra Kamińskiego.

Kontakt:
Jacek Radzyński
jacek.radzynski@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 08

Cykl spacerów "Od rozbiorów do niepodległości 1918 roku"

Zapraszamy szkoły, wycieczki i grupy zorganizowane na cykl spacerów, które przybliżą wydarzenia i postaci związane z utratą niepodległości oraz jej odzyskaniem 11 listopada 1918 r.

Warszawa w czasach zaborów

Warszawa w XIX i XX wieku była miastem wielowyznaniowym i wielokulturowym. Powrócimy do niej w trakcie spaceru: przy pomocy starych pocztówek będziemy szukać architektonicznych śladów tamtej epoki i poznamy biografie warszawiaków, którzy wpłynęli na rozwój miasta.

Szlakiem powstania listopadowego

Spacer śladami miejsc związanych z powstaniem listopadowym – narodowym zrywem wymierzonym przeciwko rosyjskiemu zaborcy. Na trasie m.in. pomnik króla Jana II Sobieskiego, dawny budynek Szkoły Podchorążych Piechoty w Łazienkach, Plac Zamkowy, Arsenał, Cytadela Warszawska.

11 listopada 1918 – miejsca, postaci, symbole

11 listopada 1918 roku, po 123 latach zaborów, Polska odzyskała niepodległość. W czasie spaceru uczestnicy poznają miejsca, które były świadkami listopadowych wydarzeń 1918 roku. Nie zabraknie opowieści o marszałku Piłsudskim i miejscach związanych z jego życiem.

Kontakt:
Jacek Radzyński
jacek.radzynski@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 08

 **PRZYSTANEK
HISTORIA**
WARSZAWA
CENTRUM EDUKACYJNE IPN IM. JANUSZA KURTYKI

PROJEKTY I WARSZTATY EDUKACYJNE DLA UCZNIÓW

Zakończenie roku szkolnego
w Warszawie
Ze zbiorów Narodowego
Archiwum Cyfrowego.

NARODOWE
ARCHIWUM
CYFROWE

www.centrumedu.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historya
www.twitter.com/przystanekh

„Łączka” i inne miejsca poszukiwań

Ogólnopolski projekt edukacyjny pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, realizowany przez Przystanek Historia oraz Biuro Poszukiwań i Identyfikacji IPN. Mogą w nim wziąć udział 6-8-osobowe zespoły składające się z uczniów szkół ponadpodstawowych oraz 8 klas szkół podstawowych.

Podczas comiesięcznych warsztatów uczestnicy poznają metody wykorzystywane w trakcie poszukiwań miejsc pochówków ofiar represji totalitarnych i otrzymują zadania do wykonania. Jako podsumowanie projektu nakręcą 2-minutowe etiudy filmowe o pracach poszukiwawczych IPN. Zostaną one zaprezentowane podczas uroczystej gali finałowej.

Kontakt:

Renata Bieniek

renata.bieniek@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 16

Kamila Sachnowska

kamila.sachnowska@ipn.gov.pl
tel. 22 581 89 69

Wigilia wojenna

W okresie przedświątecznym zapraszamy uczniów klas 4-8 szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych na zajęcia, które przybliżą obchodzenie świąt Bożego Narodzenia w okupowanej Polsce w latach 1939-1945. Uczniowie dowiedzą się m.in.: jak wyglądała wigilia za drutami obozu koncentracyjnego czy sowieckiego łagru. Poznają realia okupacyjnej codzienności i trudu przygotowania Świąt Bożego Narodzenia.

Kontakt:

Jacek Radzyński

jacek.radzynski@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 08

Lekcje dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych w formule stacjonarnej i on-line

Zajęcia dla uczniów warszawskich przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz uczestników wycieczek szkolnych do Warszawy. Niektóre lekcje są dostępne także w wersji zdalnej (zajęcia prowadzimy na platformie MS Teams) – zostały one oznaczone dopiskiem „ONLINE”.

Tematy zajęć dla grup przedszkolnych:

1. Skarby ze starej szafy;
2. Symbole narodowe.

Tematy zajęć dla uczniów szkół podstawowych:

— Klasy I–III

1. Braki, kartki, kolejki – życie codzienne w latach 80. XX wieku w Polsce;
2. Nie ma cwaniaka nad dziecko z trzepaka – lata 80. XX wieku w Polsce;
3. Szkoła w PRL.

— „Co by było, gdyby zwierzęta mówiły?” – cykl warsztatów dla uczniów klas I–III

1. Baśka Murmańska – żołnierka Komendanta Piłsudskiego;
2. Kasztanka;
3. Sambo – pies-aktor;
4. Szeregowy Wojciech Miś. Historia niedźwiedzia, który został żołnierzem.

— Klasy IV–VII

1. 11 listopada 1918 roku – odzyskanie niepodległości **ONLINE;**
2. „A więc wojna...”. Polski wrzesień 1939 roku;
3. „Cud nad Wisłą”. Bitwa Warszawska 1920 roku **ONLINE;**

4. „Jaki znak Twój...?” – lekcja w oparciu o grę edukacyjną „ZnajZnak”;
5. Mikołajek w szkole PRL. Zajęcia w oparciu o publikację Maryny Miklaszewskiej pod tym samym tytułem;
6. Nie ma cwaniaka nad dziecko z trzepaka – lata 80. **ONLINE;**
7. Niezwyciężeni. Czy potrzebni są nam bohaterowie? **ONLINE;**
8. Szare Szeregi;
9. Z flagą narodową przez najnowszą historię Polski.

— „Liga polskich superbohaterów” – cykl warsztatów dla uczniów klasy IV

1. Leopold Lis „Kula” **ONLINE;**
2. Jan Bytnar „Rudy” **ONLINE;**
3. Danuta Siedzikówna „Inka” **ONLINE;**
4. Romek Strzałkowski **ONLINE.**

— Klasa VIII

Zakres podstawowy:

1. „A więc wojna”... Wojna obronna 1939 roku **ONLINE;**
2. Asy polskiego lotnictwa w Bitwie o Anglię;
3. Cichociemni. Elita polskiej dywersji;
4. „Cud nad Wisłą”. Bitwa Warszawska 1920 roku **ONLINE;**
5. Fenomen „Solidarności” **ONLINE;**
6. Getto warszawskie;
7. Historia w Niezwyciężonych **ONLINE;**
8. Holokaust **ONLINE;**
9. Kształtowanie się granic odrodzonej Polski **ONLINE;**
10. Kwatera „Ł”;
11. Od pierwszego premiera do pierwszego prezydenta – Polska w latach 1918–1922 **ONLINE;**
12. Ojcowie polskiej niepodległości **ONLINE;**
13. Okupacja niemiecka i sowiecka **ONLINE;**

14. Polacy ratujący Żydów w czasie II wojny światowej **ONLINE;**
15. Polskie miesiące, czyli kryzysy w PRL **ONLINE;**
16. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką **ONLINE;**
17. Postawy mieszkańców Generalnego Gubernatorstwa wobec okupanta **ONLINE;**
18. Powstanie warszawskie **ONLINE;**
19. Stan wojenny 1981–1983 **ONLINE;**
20. W samo południe. Wybory 4 czerwca 1989 roku **ONLINE;**
21. Wyzwania II Rzeczypospolitej **ONLINE;**
22. Warszawa przed II wojną światową, w czasie wojny i po wojnie;
23. „Zachowałam się jak trzeba”. Historia Danuty Siedzikówny „Inki” **ONLINE;**
24. Zbrodnia katyńska **ONLINE.**

Zakres rozszerzony:

1. Deportacje i łagry;
2. „Dzieci wojny”. Losy dzieci polskich w czasie II wojny światowej;
3. Opowieść o Janie Rodowiczu „Anodzie”;
4. Opozycja w PRL **ONLINE;**
5. Orleńskie;
6. „Oświęcim to była igraszka...”. Życie Witolda Pileckiego;
7. Polskie Państwo Podziemne;
8. Polska „lubelska”;
9. Powstańcze dziewczyny **ONLINE.**

Tematy lekcji dla szkół ponadpodstawowych:**— Zakres podstawowy:**

1. „A więc wojna”... Wojna obronna 1939 roku **ONLINE;**
2. Deportacje i łagry **ONLINE;**
3. Fenomen „Solidarności” **ONLINE;**
4. Getto warszawskie;
5. Holokaust **ONLINE;**
6. Jak kostki domina. Jesień Narodów **ONLINE;**
7. Kwatera „Ł”;
8. Polska pod okupacją niemiecką i sowiecką **ONLINE;**
9. Okrągły Stół **ONLINE;**
10. Operacja Polska NKWD;
11. Opozycja w PRL **ONLINE;**
12. Polacy na frontach II wojny światowej;
13. Polacy ratujący Żydów w czasie II wojny światowej **ONLINE;**
14. Polskie miesiące czyli kryzysy w PRL **ONLINE;**
15. Polskie Państwo Podziemne w walce z okupantem **ONLINE;**
16. Postawy mieszkańców Generalnego Gubernatorstwa wobec okupanta **ONLINE;**
17. Powstanie warszawskie **ONLINE;**
18. „Przewodnia siła narodu”... PZPR, jej znaczenie i losy;
19. Rząd na uchodźstwie;
20. Stalinizm w Polsce **ONLINE;**
21. Stan wojenny **ONLINE;**
22. W samo południe. Wybory 4 czerwca 1989 roku **ONLINE;**
23. Warszawa przed II wojną światową, w czasie wojny i po wojnie;
24. Zbrodnia katyńska **ONLINE;**
25. Zbrodnia wołyńska – ludobójstwo **ONLINE;**
26. Żołnierze Wyklęci **ONLINE.**

— Zakres rozszerzony:

1. Co kryją archiwa IPN?;
2. Czerwiec '56;
3. Czerwiec '76;
4. Dekada Gierka (1970–1980): polityka, społeczeństwo, gospodarka, kultura;
5. „Dzieci wojny”. Losy dzieci polskich w czasie II wojny światowej;
6. Dzieje pewnego eksperymentu – gospodarka PRL;
7. Grudzień '70;
8. Jedyna Cichociemna. Opowieść o generał Elżbiecie „Zo” Zawackiej;
9. Marzec '68;
10. Panny Wyklęte;
11. Polska „lubelska” **ONLINE;**
12. Powstańcze dziewczyny;
13. Prześladowani i aparat terroru;
14. Represje MBP w stosunku do Prymasa Stefana Wyszyńskiego **ONLINE;**
15. Rotmistrz Witold Pilecki;
16. Rządy Gomułki (1956–1970): polityka, społeczeństwo, gospodarka, kultura;
17. Stosunki Państwo-Kościół w PRL **ONLINE;**
18. Święta Polski Ludowej **ONLINE;**
19. Sztuka Holokaustu **ONLINE;**
20. Sztuka w służbie propagandy;
21. Wizja kobiety w propagandzie socjalistycznej lat 50. XX wieku w Polsce **ONLINE;**
22. „Widmo komunizmu...”. Ideologia komunistyczna w XIX i XX wieku **ONLINE.**

Ferie zimowe z historią najnowszą

Kurs historii najnowszej dla maturzystów. W programie: wykłady pracowników IPN i wykładowców uczelni wyższych oraz warsztaty prowadzone przez edukatorów IPN i nauczycieli – metodyków historii. Celem kursu jest pogłębienie kompetencji wymaganych na egzaminie maturalnym. Cykl trwa dwa tygodnie i realizowany jest podczas ferii zimowych w województwie mazowieckim. Zajęcia odbywają się w dni powszednie w godzinach przedpołudniowych.

Kontakt:**Jacek Radzyński**

jacek.radzynski@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 08

**Łato w mieście
Zima w mieście**

Spacery edukacyjne, gry terenowe i inne zajęcia dla dzieci klas 1-3 w ramach warszawskich akcji „Łato w mieście” oraz „Zima w mieście”.

Kontakt:**Adrianna Krzywik**

adrianna.krzywik@ipn.gov.pl

tel. 22 576 30 14

**Raz, dwa, trzy
– warszawiakiem jesteś Ty!**

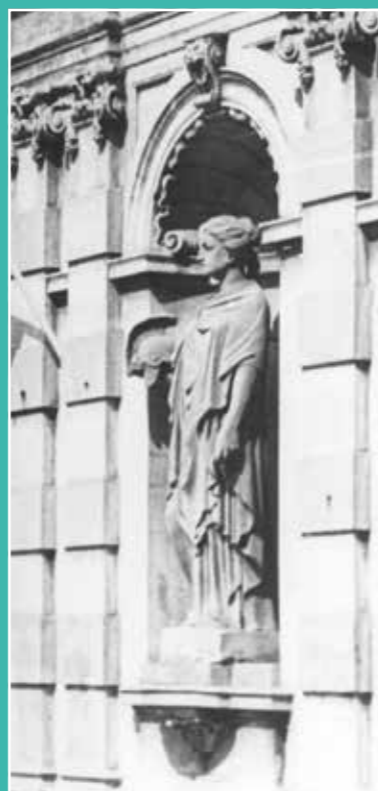
Kolejna edycja międzymuzealnej gry, którą współtworzą instytucje kulturalne i edukacyjne z Warszawy i okolic. W trakcie letnich wakacji uczestnicy odwiedzają wybrane przez siebie placówki, rozwiązując historyczne łamigłówki i wykonując zadania.

Szczegółowe informacje: www.razdwatrzywarszawiak.pl

Uniwersytet Warszawski przy
Krakowskim Przedmieściu 26/28
Ze zbiorów Narodowego
Archiwum Cyfrowego.

NARODOWE
ARCHIWUM
CYFROWE

 **PRZYSTANEK
HISTORIA**
WARSZAWA
CENTRUM EDUKACYJNE IPN IM. JANUSZA KURTYKI

SPOTKANIA OTWARTE POPULARYZUJĄCE HISTORIĘ NAJNOWSZĄ

www.centrumedu.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia
www.twitter.com/przystanekh

Jak Polacy tworzyli naukę

Wszyscy pamiętamy o Mikołaju Koperniku czy Marii Skłodowskiej-Curie. A czy słyszeliśmy o osobach takich jak Jan Czochoński, Alicja Dorabalska czy Hugo Steinhaus? W ramach cyklu „Jak Polacy tworzyli naukę” przypomnimy sylwetki wybitnych Polek i Polaków, których badania, teorie i wynalazki przyczyniły się do rozwoju świata.

Spotkania prowadzi Karolina Wanda Olszowska (Uniwersytet Jagielloński).

Kontakt:

Renata Bieniek

renata.bieniek@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 16

Aleksandra Wierzchowska

aleksandra.wierzchowska@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 01

Śląskie znaczy polskie

Śląsk to nie tylko Powstania Śląskie, to także Wrzesień '39, Ślązacy w armii Andersa, pod Monte Cassino, Żołnierze Wyklęci i podziemie solidarnościowe w czasach stanu wojennego. Filmy o dziejach Śląska, które zaprezentujemy w ramach naszego cyklu, będą punktem wyjścia do dyskusji o historii Polski i Europy.

Gospodarzem cyklu jest dr Jędrzej Lipski – reżyser i scenarzysta.

Kontakt:

Renata Bieniek

renata.bieniek@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 16

Aleksandra Wierzchowska

aleksandra.wierzchowska@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 01

O podmiotowość...

II wojna światowa i okupacja nie przerwały prawnej ciągłości II Rzeczypospolitej i legalności jej władz. Rządowi na uchodźstwie podlegały struktury Polskiego Państwa Podziemnego oraz placówki dyplomatyczne na całym świecie. Wszystkie instytucje państwowe nie tylko wykonywały swoje tradycyjne obowiązki, lecz także mierzyły się z wyzwaniem czasu wojny: opieką nad uchodźcami cywilnymi i deportowanymi żołnierzami, rekrutacją do nowych formacji wojskowych, utrzymywaniem łączności z obywatelami, którzy znaleźli się pod okupacją, wreszcie – walką o miejsce Polski w obozie alianckim oraz w powojennej rzeczywistości.

O sprawie polskiej w czasie II wojny światowej rozmawiać będziemy w ramach cyklu, który prowadzi prof. Mariusz Wołos – historyk i sowietolog.

Kontakt:

Renata Bieniek

renata.bieniek@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 16

Aleksandra Wierzchowska

aleksandra.wierzchowska@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 01

Między mitem a rzeczywistością – najważniejsze wydarzenia XX wieku

Historia Polski lat 1945-1989 wzbudza zainteresowanie i niemało społecznych emocji. Jako wspólnota narodowa nie odpowiedzieliśmy sobie jeszcze na pytanie, czym był PRL. W kolejnej edycji cyklu „Między mitem a rzeczywistością – najważniejsze wydarzenia XX wieku” rozmawiamy o ważnych rocznicach, starając się oddzielić przekonania od propagandy, utarte spojrzenia od historycznej prawdy. Poznając w ten sposób przeszłość, łatwiej nam będzie odpowiedzieć na pytanie, co jest tradycją, którą chcemy kultywować, a co niechcianą spuścizną, o której powinniśmy jedynie pamiętać.

Dyskusje prowadzi dr hab. Filip Musiał, historyk i politolog.

Kontakt:

Renata Bieniek

renata.bieniek@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 16

Aleksandra Wierzchowska

aleksandra.wierzchowska@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 01

Maria Skłodowska-Curie, fizyk, chemik, laureatka Nagrody Nobla
Ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego.

Polska na froncie sporów cywilizacyjnych

W świecie zachodnim od wieków zderzają się różne wizje cywilizacji, wyznaczając tło dla wielu wydarzeń nie tylko historycznych, lecz także współczesnych. Jakie jest ich znaczenie dla Polski i naszych wartości kulturowych? Rozmawiamy o tym ramach cyklu, który prowadzi dr Barbara Stanisławczyk-Żyła – pisarka, reportażystka i publicystka, badaczka zagadnień cywilizacyjnych.

Kontakt:

Renata Bieniek

renata.bieniek@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 16

Aleksandra Wierzchowska

aleksandra.wierzchowska@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 01

Historia zza kulis

W kolejnej edycji cyklu Historia zza kulis poruszymy sprawy wywiadu cywilnego i wojskowego. Opowiemy, jak działa współczesny wywiad i kontrwywiad oraz czym różni się od działalności służb w czasach PRL. Przypomnimy najśłynniejsze sprawy wywiadowcze, głośne wpadki i największe sukcesy tajnych służb cywilnych oraz wojskowych. Wrócimy także do tematów związanych z inwigilacją środowisk artystycznych. Rozmowy z historykami, politologami oraz specjalistami do spraw bezpieczeństwa prowadzi Rafał Dudkiewicz – dziennikarz Polskiego Radia 24.

Kontakt:

Renata Bieniek

renata.bieniek@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 16

Aleksandra Wierzchowska

aleksandra.wierzchowska@ipn.gov.pl
tel. 22 576 30 01

Kulisy historii [audycja]

Kulisy historii to cotygodniowa audycja emitowana na kanale IPNtv w serwisie YouTube. Gośćmi Rafała Dudkiewicza są historycy, literaturoznawcy i publicyści.

W ramach cyklu szukamy odpowiedzi na pytanie, jak dzisiaj wpływa na nas to, co stało się już przeszłością. Zaglądamy za kulisy wydarzeń, próbujemy zrozumieć, jak działa machina historii i na ile decyzje jednostek zaważyły nad naszymi losami – pojedynczymi i zbiorowymi.

*Dziewczynka podczas
słuchania radio przez słuchawki
Ze zbiorów Narodowego
Archiwum Cyfrowego.*

Wszystkie zajęcia i wydarzenia organizowane przez PRZYSTANEK HISTORIA Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki są bezpłatne.

Zastrzegamy sobie możliwość zmian w programie

PRZYSTANEK HISTORIA

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki

ul. Marszałkowska 21/25, 00-628 Warszawa

Renata Bieniek

· 22 576 30 16 · renata.bieniek@ipn.gov.pl

Magdalena Bogdan (urlop)

· 22 576 30 08 · magdalena.bogdan@ipn.gov.pl

Adrianna Krzywik

· 22 576 30 14 · adrianna.krzywik@ipn.gov.pl

Barbara Pamrów

· 22 576 30 09 · barbara.pamrow@ipn.gov.pl

Adam Podlewski

· 22 576 30 08 · adam.podlewski@ipn.gov.pl

Jacek Radzyński

· 22 576 30 08 · jacek.radzynski@ipn.gov.pl

Aleksandra Wierzchowska

· 22 576 30 01 · aleksandra.wierzchowska@ipn.gov.pl

Naczelnik CE IPN: Tomasz Morawski

· 22 576 30 13
· 22 576 30 03 · tomasz.morawski@ipn.gov.pl

Zastępca naczelnika CE IPN: Barbara Pamrów

· 22 576 30 09 · barbara.pamrow@ipn.gov.pl

Recepcja

· 22 576 30 04

Biblioteka: Marcin Myśliński

· 22 576 30 17 · marcin.myslinski@ipn.gov.pl

Biblioteka: Łukasz Zwaliński

· 22 576 30 17 · lukasz.zwalinski@ipn.gov.pl

Księgarnia

· 22 576 30 06

**PRZYSTANEK
HISTORIA**

WARSZAWA

CENTRUM EDUKACYJNE IPN IM. JANUSZA KURTYKI

Zapraszamy:

Poniedziałek – Piątek 9⁰⁰ – 20⁰⁰

Sobota – 9⁰⁰ – 14⁰⁰

Biblioteka/czytelnia:

Poniedziałek – Piątek 9⁰⁰ – 17⁰⁰

Księgarnia:

Poniedziałek – Piątek 10⁰⁰ – 19⁰⁰

www.centrumedu.ipn.gov.pl

www.facebook.com/przystanek.historia

www.twitter.com/przystanekh

Lublin,
Panorama miasta
Ze zbiorów Narodowego
Archiwum Cyfrowego.

PRZYSTANEK HISTORIA

WARSZAWA

CENTRUM EDUKACYJNE IPN IM. JANUSZA KURTYKI

www.centrumedu.ipn.gov.pl
www.facebook.com/przystanek.historia
www.twitter.com/przystanekh

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**